Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

ISSN 2521-1293 (друкована версія)
ICV 2017: 53.20

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 8416 від 06.02.2004

НАУКОВІ ЗАПИСКИ
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.
Серія: Філологія

Випуск 27

Вінниця – 2018

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISNN 2521-1293 (друкована версія)
ICV 2017: 53.20

В 48 Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія: збірник наукових праць / гол. ред. І. Я. Завальнюк. Вінниця: ТОВ «фірма Планер», 2018. Вип. 27. 151 с.

Затверджено як друковане періодичне видання, що входить до Переліку наукових фахових видань України (додаток 12 до наказу Міністерства освіти і науки України 16.05.2016 № 515)

Рекомендувала до друку Вчена рада Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 6 від 21.12.2018).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (головний редактор);
Гороф'янюк І. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (заступник головного редактора);
Прокопчук Л. В., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця) (відповідальний секретар);
Барань Є. Б., кандидат філологічних наук, доцент (Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці II, м. Берегове);
Городенська К. Г., доктор філологічних наук, професор (Інститут української мови НАН України, м. Київ);
Забужанська І. Д., кандидат філологічних наук (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);
Іваницька Н. Б., доктор філологічних наук, професор (Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця);
Іваницька Н. Л., доктор філологічних наук, професор (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця);
Кононенко І. В., доктор філологічних наук, професор (Варшавський університет, м. Варшава, Польща);
Рамбішевська Д., доктор габілітат, професор (Інститут славістики Польської академії наук, м. Варшава, Польща);
Струганець Ю. Б., кандидат філологічних наук (Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль);
Харченко С. В., доктор філологічних наук, доцент (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);
Шабат-Савка С. Т., доктор філологічних наук, доцент (Чернівецький національний університет імені Івана Федьковича, м. Чернівці);
Шинкарук В. Д., доктор філологічних наук, професор (Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ);
Ямчинська Т. І., кандидат філологічних наук, доцент (Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Валюх З. О., доктор філологічних наук, професор (Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ);
Денисюк В. В., кандидат філологічних наук, доцент (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань);
Зелінська О. Ю., доктор філологічних наук, доцент (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань);
Кульбабська О. В., доктор філологічних наук, професор (Чернівецький національний університет імені Івана Федьковича, м. Чернівці).

Адреса редакційної колегії:
21101, м. Вінниця, вул. Острозького, 32, факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; тел. (0432) 275-589.
e-mail: naukovizap@gmail.com; https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo.

Статті подано в авторській редакції.
Під час використання матеріалів збірника покликання на «Наукові записки» є обов'язковим.

УДК 80/82 (062.522)
© Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 2018
© Автори статей, 2018

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi
State Pedagogical University

ISSN 2521-1293 (print)
ICV 2017: 53.20

Certificate of state registration
printed media КВ № 8416 від 06.02.2004

SCIENTIFIC NOTES
of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Series: Philology

Nr 27

Vinnytsia – 2018

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISNN 2521-1293 (print)
ICV 2017: 53.20

В 48 Scientific Notes of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University. Series: Philology: collection of scientific works / Editor-in-Chief Inna Zavalniuk. Vinnytsia: Company «firm Planer», 2018. Nr. 27. 151 p.

Approved as a printed periodical to the list of scientific professional editions of Ukraine (addition 12 to the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine 16.05.2016 № 515).

Recommended by the Academic Council of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (protocol № 6 from 21.12.2018).

EDITORIAL BOARD

Zavalniuk I., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Editor-in-Chief);
Horofyanyuk I., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Coordinating Editor);
Prokopchuk L., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine) (Responsible Secretary);
Baran I., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregszász Transcarpathia, Ukraine);
Horodenska K., doctor of philological sciences, professor (Institute of the Ukrainian language of Ukrainian National Academy of Science, Kyiv, Ukraine);
Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics, Vinnytsia, Ukraine);
Ivanytska N., doctor of philological sciences, professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);
Kharchenko S., doctor of philological sciences, associate professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine);
Kononenko I., doctor of philological sciences, professor (University of Warsaw, Warsaw, Poland);
Rambishevska D., doctor habilitat, professor (Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland);
Shabat-Savka S., doctor of philological sciences, associate professor (Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine);
Shynkaruk V., doctor of philological sciences, professor (National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine);
Struhanets Yu., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University, Ternopil, Ukraine);
Yamchynska T., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine);
Zabuzhanska I., candidate of philological sciences (Ph.D.) (Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine).

REVIEWERS

Valiukh Z., doctor of philological sciences, professor (Kyiv National Linguistic University, Kyiv, Ukraine);
Denysiuk V., candidate of philological sciences (Ph.D.), associate professor (Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine);
Zelinska O., doctor of philological sciences, associate professor (Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine);
Kulbabska O., doctor of philological sciences, professor (Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine).

Address of editorial board:
Ukraine, 21101, Vinnytsia, Ostrozhskogo street 32, Faculty of Philology and Journalism named after Mykhailo Stelmakh of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University;
tel. +380(0432)275589; e-mail: naukovizap@gmail.com; https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo.

УДК 80/82 (062.522)
© Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, 2018
© Authors of articles, 2018

Министерство образования и науки Украины
Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского

ISSN 2521-1293 (печатная версия)
CV 2017: 53.20

Свидетельство про государственную регистрацию печатного средства массовой информации
Серия КВ № 8416 від 06.02.2004

НАУЧНЫЕ ЗАПИСКИ Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского.

Серия: Филология

Выпуск 27

Винница – 2018

УДК 80/82 (062.522)
В 48

ISNN 2521-1293 (печатная версия)
ICV 2017: 53.20

В 48 Научные записки Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского. Серия: Филология: сборник научных трудов / гл. ред. И. Я. Завальнюк. Винница: ТОВ «фирма Планер», 2018. Вып. 27. 151 с.

Утверждено как печатное периодическое издание, которое входит в Перечень научных профессиональных изданий Украины (приложение 12 к приказу Министерства образования и науки Украины 16.05.2016 № 515).

Рекомендовал к печати Ученый совет Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского (протокол № 6 от 21.12.2018).

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Завальнюк И. Я., доктор филологических наук, профессор (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница) (главный редактор);
Горофянюк И. В., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница) (заместитель главного редактора);
Прокопчук Л. В., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница) (ответственный секретарь);
Барань Е. Б., кандидат филологических наук, доцент (Закарпатский венгерский институт имени Ф. Ракоци II, г. Берегово);
Городенская Е. Г., доктор филологических наук, профессор (Институт украинского языка НАН Украины, г. Киев);
Забужанская И. Д., кандидат филологических наук (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница);
Иваницкая Н. Б., доктор филологических наук, профессор (Винницкий торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета, г. Винница);
Иваницкая Н. Л., доктор филологических наук, профессор (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница);
Кононенко И. В., доктор филологических наук, профессор (Варшавский университет, г. Варшава, Польша);
Рамбишевская Д., доктор хабилитат, профессор (Институт славистики Польской академии наук, г. Варшава, Польша);
Струганец Ю. Б., кандидат филологических наук (Тернопольский национальный педагогический университет им. В. Гнатюка, г. Тернополь);
Харченко С. В., доктор филологических наук, доцент (Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев);
Шабат-Савка С. Т., доктор филологических наук, доцент (Черновицкий национальный университет имени Ивана Федьковича, г. Черновцы);
Шинкарук В. Д., доктор филологических наук, профессор (Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев);
Ямчинская Т. И., кандидат филологических наук, доцент (Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, г. Винница).

РЕЦЕНЗЕНТЫ

Валюх З. О., доктор филологических наук, профессор (Киевский национальный лингвистический университет, г. Киев);
Денисюк В. В., кандидат филологических наук, доцент (Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины, г. Умань);
Зелинская О. Ю., доктор филологических наук, доцент (Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины, г. Умань);
Кульбабская Е. В., доктор филологических наук, профессор (Черновицкий национальный университет имени Ивана Федьковича, г. Черновцы).

Адрес редакционной коллегии:
Украина, 21101, г. Винница, ул. Острожского, 32, факультет филологии и журналистики имени Михаила Стельмаха Винницкого государственного педагогического университета имени Михаила Коцюбинского;
тел. (0432) 275-589; e-mail: naukovizap@gmail.com; https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo.

Статьи поданы в авторской редакции.
При использовании материалов сборника ссылки на «Научные записки» являются обязательными.

УДК 80/82 (062.522)

© Винницкий государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского, 2018
© Авторы статей, 2018

ЗМІСТ

І. Функційна семантика лексичних одиниць. Теорія номінації…….…..... 13

Байтерякова Наталія, Байтеряков Олег
Характеристика основних розрядів англійської спелеологічної лексики…….. 13
Горобець Алла
Лексико-семантичне поле «час» у складі метафори (на матеріалі мови художніх творів Михайла Стельмаха)……. 22
Кірілкова Наталія
Внутрішня форма фразеологізму *покотити колодкою*…… 29
Прокопович Лідія
Лексико-семантичне мікрополе «очі» як фрагмент мовного портрета людини в романі Мирослава Дочинця «Мафтей»…… 35
Романчук Алексей
Колэба и *карнэк*: к истории хозяйственного уклада булаештских украинцев…… 45

ІІ. Лінгвістика тексту. Стилістичні та контекстуальні вияви лексичних і граматичних одиниць……..……..... 62

Горобець Руслана
Функціонально-семантичний потенціал вставних конструкцій (на матеріалі повісті Лесі Вороніної «Таємне товариство боягузів, або Засіб від переляку № 9»)…… 62
Домрачева Ірина
Реалізація питальних речень у мовленнєвому просторі Василя Стуса…… 69
Кухар Ніна
Особливості функціонування приприкметникових поширювачів у формально-граматичній структурі речення…… 76
Чередниченко Вікторія
Стильова риса як важливий складник лінгвостилістичного аналізу тексту…… 83

ІІІ. Мова сучасних ЗМІ…… 90

Ільчук Вікторія
Мова сучасних ЗМІ як об’єкт лінгвістичних досліджень…… 90
Кравчук Людмила, Волошина Оксана
Мас-медійний дискурс як джерело поповнення загальномовного словника новотворами……... 95
Прокопчук Людмила, Чередніченко Ірина
Граматичні анормативи на сторінках друкованих ЗМІ……. 102

IV.Перекладознавство та міжкультурна комунікація……..……..... 110

Бабчук Юлия
Тембральные характеристики междометия *yeah* в спонтанной речи……... 110
Волченко Ольга
Індивідуально-авторські неологізми як перекладознавча проблема…… 116

Головацька Юлія, Цепенюк Тетяна
Стилістичні та лексичні засоби як спосіб передачі авторської оцінки героя художнього твору: перекладацький аспект…….. 125
Заскалєта Світлана
Застосування принципів міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення іноземної мови на факультеті іноземної філології…….. 135

РЕЦЕНЗІЇ…… 141

Кульбабська Олена
Об'єктивація культурно забарвлених феноменів української мови. Лінгвокультурологічні засади мовознавчих досліджень : монографія / Л. М. Марчук, Т. М. Сукаленко, Н. В. Вдовиченко, А. М. Сірант. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. – 196 с. – (Серія «Студії з лінгвокультурології та когнітивістики», вип. 1)…….. 141

ВІТАЄМО…… 144

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АВТОРІВ ……... 146

CONTENTS

I. Functional semantics of lexical units. The theory of nomination ……..…... 13

Baiteriakova N., Baiteriakov O.
Characteristics of the basic categories of English speleological vocabulary …….. 13
Horobets' A.
Lexico-semantic field «time» in the composition of methaports (on the material of Mykhailo Stelmakh artistic prose)……... 22
Kirilkova N.
The inner meaning of the phrase *pokotyty kolodkoju* ……..... 29
Prokopovych L.
Lexico-semantic micro field «eyes» as the element of language portrait of a person in the novel «Matfei» by Myroslav Dochynets ……. 35
Romanchuk A.
«Koleba» and «karnek»: to the history of the Bulaestian Ukrainians' livelihood ……..… 45

II. Text linguistics. Stylistic and contextual manifestations of lexical and grammatical units……..…. 62

Horobets R.
Functional-semantic potential of interlocking units (based on the Story of Lesia Voronina «The Secret Coworking Society, or the Fear of the Famine No. 9»)…….…….. 62
Domracheva I.
The implementation of interrogative sentences in the speech space of Vasyl Stus ……. 69
Kuhar N.
Features of the functioning of adjectives in the formal grammatical structure of the sentence.…….. 76
Cherednychenko V.
Style feature as an important component of linguistic and stylistic analysis of the text ……. 83

III. The language of modern media…….…. 90

Ilchuk V.
The language of the modern mass media as the object of the linguistic research …… 90
Kravchuk L., Voloshyna O.
Mass media discourse as the addition resource of a general dictionary with neologisms ….. 95
Prokopchuk L., Cherednichenko I.
Grammatical mistakes on printed media pages …… 102

IV. Translation studies and intercultural communication……..…. 110

Babchuk Yu.
Timbre characteristics of interjection «Yeah» in spontaneous speech ……. 110
Volchenko O.
The author's neologisms as the translation problem …… 116

Holovatska Yu., Tsepeniuk T.
Stylistic and lexical means of rendering the author's evaluation of the hero of fiction: translation aspect …….. 125
Zaskaleta S.
Application of the principles of inter-dissiplanal relations in the process of foreign language study at the faculty of foreign language …… 135

R E V I E W S…… 141

Kulbabska O.
Objection of culturally colored phenomena of the Ukrainian language. Linguistic and cultural foundations of linguistic research: monograph / L. M. Marchuk, T. M. Sukalenko, N. V. Vdovichenko, A. M. Sirant. − K.: Publishing House of Dmitry Burago, 2018. – 196 p. – (Series of Linguocultural Studies and Cognitive Studies Studies, vol. 1))…… 141

CONGRATULATIONS… 144

INFORMATION FOR AUTHORS…….. 146

СОДЕРЖАНИЕ

I. Функциональная семантика лексических единиц. Теория номинации 13

Байтерякова Наталия, Байтеряков Олег
Характеристика основных разрядов английской спелеологической лексики..... 13

Горобец Алла
Лексико-семантическое поле «время» в составе метафоры (на материале языка художественных произведений Михаила Стельмаха)..... 22

Кирилкова Наталия
Внутренняя форма фразеологизма *покотити колодкою*..... 29

Прокопович Лидия
Лексико-семантическое микрополе «глаза» как фрагмент речевого портрета человека в романе Мирослава Дочинца «Мафтей»..... 35

Романчук Алексей
Колэба и *карнэк*: к истории хозяйственного уклада булаештских украинцев..... 45

II. Лингвистика текста. Стилистические и контекстуальные проявления лексических и грамматических единиц..... 62

Горобец Руслана
Функционально-семантический потенциал вставных конструкций (на материале повести Леси Ворониной «Тайное общество трусов, или Средство от испуга № 9»)..... 62

Домрачева Ирина
Реализация вопросительных предложений в речевом пространстве Василия Стуса..... 69

Кухар Нина
Особенности функционирования приприлагательных распространителей в формально-грамматической структуре предложения..... 76

Чередниченко Виктория
Стилевая черта как важная составляющая лингвостилистичного анализа текста..... 83

III. Язык современных СМИ..... 90

Ильчук Виктория
Язык современных СМИ как объект лингвистических исследований..... 90

Кравчук Людмила, Волошина Оксана
Масс-медийный дискурс как источник пополнения общеязыкового словаря новообразованиями 95

Прокопчук Людмила, Чередниченко Ирина
Грамматические анормативы на страницах печатных СМИ..... 102

IV.Теория перевода и межкультурная коммуникация..... 110

Бабчук Юлия
Тембральные характеристики междометия *yeah* в спонтанной речи..... 110

Волченко Ольга
Индивидуально-авторские неологизмы как проблема перевода…..…… 116
Головацкая Юлия, Цепенюк Татьяна
Стилистические и лексические средства как способ передачи авторской оценки героя художественного произведения: аспект перевода……..…..…….. 125
Заскалета Светлана
Применение принципов междисциплинарных связей в процессе изучения иностранного языка на факультете иностранной филологии…..…….. 133

РЕЦЕНЗИИ…… 139

Кульбабская Елена
Об'єктивація культурно забарвлених феноменів української мови. Лінгвокультурологічні засади мовознавчих досліджень : монографія / Л. М. Марчук, Т. М. Сукаленко, Н. В. Вдовиченко, А. М. Сірант. – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. – 196 с. – (Серія «Студії з лінгвокультурології та когнітивістики», вип. 1)…….. 139

ПОЗДРАВЛЯЕМ…… 142

ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ АВТОРОВ ……... 144

УДК 81’255=111=161.2

СТИЛІСТИЧНІ ТА ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ЯК СПОСІБ ПЕРЕДАЧІ АВТОРСЬКОЇ ОЦІНКИ ГЕРОЯ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ

Ю. Головацька, Т. Цепенюк
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Україна, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса, 2
e-mail: yulyapashkovska@ukr.net
e-mail: tsepeniuk@gmail.com

Стаття присвячена дослідженню стилістичних та лексичних засобів як способів передачі авторської оцінки героя художнього твору та способам їх перекладу. Визначено, що до стилістичних та лексичних засобів, які забезпечують розкриття зазначеної мети, належать метафора, метонімія, гіпербола, літота, художнє порівняння, іронія, уособлення, алегорія, перифраз. Проаналізовано види зазначених тропів та їхні функції. Особливу увагу звернено на перекладознавчий аналіз стилістичних та лексичних засобів, що уможливило виокремлення різних способів та прийомів їхнього відтворення цільовою мовою з метою збереження адекватності вихідного тексту. Відтак визначено, що найпоширенішими способами перекладу зазначених тропів є метод компенсації, метод експресивно-прагматичної конкретизації, добір дослівного еквівалента, добір аналога.

Ключові слова: *стилістичні засоби, лексичні засоби, переклад, троп, адекватність перекладу, еквівалентність, авторська оцінка.*

СТИЛИСТИЧЕСКИЕ И ЛЕКСИЧЕСКИЕ СРЕДСТВА КАК СПОСОБ ПЕРЕДАЧИ АВТОРСКОЙ ОЦЕНКИ ГЕРОЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ: АСПЕКТ ПЕРЕВОДА

Ю. Головацкая, Т. Цепенюк
Тернопольский национальный педагогический университет имени Володимира Гнатюка
Украина, г. Тернополь, ул. Максима Кривоноса, 2
e-mail: yulyapashkovska@ukr.net
e-mail: tsepeniuk@gmail.com

Статья посвящена исследованию стилистических и лексических средств как способов передачи авторской оценки героя художественного произведения и способам их перевода. Определено, что доминирующими стилистическими и лексическими средствами, которые служат указанной цели, является метафора, метонимия, гипербола, литота, художественное сравнение, ирония, олицетворение, аллегория, перифраз. Проанализированы виды указанных тропов и их функции. Особое внимание обращено на переводоведческий анализ стилистических и лексических средств, что позволило выделение различных способов и приемов их воспроизведения целевой языке с целью сохранения адекватности исходного текста. Следовательно, определено, что наиболее распространенными способами перевода этих тропов является метод компенсации, метод экспрессивно-прагматической

конкретизации, подбор дословного эквивалента, подбор аналога.

Ключевые слова: *стилистические средства, лексические средства, перевод, троп, адекватность перевода, эквивалентность, авторская оценка.*

STYLISTIC AND LEXICAL MEANS OF RENDERING THE AUTHOR'S EVALUATION OF THE HERO OF FICTION: TRANSLATION ASPECT

Yu. Holovatska, T. Tsepeniuk
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
2 Maksyma Kryvonosa St., Ternopil, Ukraine
e-mail: yulyapashkovska@ukr.net
e-mail: tsepeniuk@gmail.com

Introduction. *During the translation of fiction from English into Ukrainian, translators often encounter problems associated with differences in the grammatical structure of these languages. Everyone knows that English and Ukrainian languages belong not only to different branches of the Indo-European language family (the first to German, the second to the Slavic one), but also to different structural types of languages: the first one is an analytic language, and the other is an elective. Differences in the structure of languages, in the set of their grammatical categories, forms and constructions caused difficulties while translating.*

Purpose. *According to the above mentioned, the purpose of the article is to analyze the main stylistic and lexical means of the author's evaluation of the hero of fiction and ways of their translation.*

Methods. *The following methods of investigation were used in the article: synthesis and analysis, comparative method.*

Results. *Translators use different ways to convey individual stylistic and lexical techniques used in the original text in order to give the text greater brightness and expressiveness. The translation of stylistic and lexical means with figurative meaning often causes difficulties for translators through the national peculiarities of the systems of different languages. All linguists emphasize the need to preserve the image of the original text in translation, rightly believing that, first of all, the translator must seek to recreate the function of reception, and not the reception itself.*

Consequently, the stylistic and lexical aspects of the translation are necessary to the translator as translation cannot be a successful without them.

It is defined that at the lexical level, there are such figures of speech as metaphor, metonymy, hyperbole, litotes, artistic comparison, irony, personification, allegory, periphrasis, and others.

For the theory and practice of translation, the traditional distinction between conventional metaphors and metaphors of authors (creative, linguistic, and individual) is significant.

Depending on the type of metaphor involved, translators also distinguish between ways of translating it. In the translation of conventional metaphors, one should try to find a common analogue in the target language, while author's metaphors are suggested to be reproduced as close as possible to the original.

There are three most common ways to translate metonymy. Full translation of the metonymic unit is used in the case of the complete coincidence of the linguistic and cultural

traditions of the expression in the English and Ukrainian languages. If full translation is not possible, an analogue is selected or a new unit is constructed, which is typical of the target language. The complete transformation of the original metonymy, that is, the renewal of direct naming, is used in the context of a significant divergence of cultural traditions when the original metonymic word does not exist in the language of translation.

It is revealed that the common ways of rendering hyperbole and litotes are verbatim translation; replacement of the means to others; preservation of the means with additional explanation; explanation of the comparison; omission.

The way of translating of comparisons and epithets depends on their type and context they are used in.

Originality. *The article reveals the analysis of the most important figures of speech used by authors of fiction to express the main features of the characters in translation terms. The ways of translation of the mentioned stylistic and lexical figures of speech are defined.*

Conclusion. *Fiction is distinguished by a particularly wide range of linguistic means, which are subordinated to the basic aesthetic, communicative, influential task of these texts, i.e. figuratively, emotionally-appraised the objective reality through artistic images through language. Their function in the language fiction is determined by two main factors: the linguistic peculiarities of the unit itself and the context. Thus, this causes considerable difficulties in the translation, since understanding and conveying the deep subtext of the author, expressed by numerous tracks, is not an easy task for the translator.*

Key words: *stylistic means, lexical means, translation, figure of speech, translation adequacy, equivalence.*

Під час перекладу художніх творів з англійської мови українською мовою перекладачі нерідко стикаються з проблемами, пов'язаними з відмінностями в граматичній структурі мов. Усім відомо, що англійська й українська мови належать не лише до різних гілок індоєвропейської родини мов (перша – до германської, друга – до слов'янської), а й до різних структурних типів мов: перша – аналітична мова, а друга – флективна. Розбіжності в будові мов, у наборі їхніх граматичних категорій, форм та конструкцій і становлять труднощі під час перекладу.

Актуальність. Діяльність перекладача-практика, як стверджують науковці, пов'язана з проблемами, які можна назвати власне стилістичними – коли свідомо використовуються виражальні засоби, щоб зробити текст образним і яскравим, домогтися значного емоційного впливу на читача. Цієї мети можна досягти, уживаючи лексичні образні засоби й стилістичні прийоми, а також шляхом особливого поєднання фраз чи речень. Тому вивчення стилістичних та лексичних засобів, які передають авторську оцінку героя художнього твору, є надзвичайно важливим.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні науковці-лінгвісти приділяють велику увагу значенню емоційно-оцінювальної лексики в художньому творі. Про специфіку слова в художньому тексті писали О. Потебня, В. Виноградов, Г. Винокур, А. Річардс, О. Калустова, А. Бен, О. Шалигін та інші дослідники.

Метою дослідження є аналіз основних стилістичних та лексичних засобів авторської оцінки героя художнього твору та способів їхнього перекладу.

Перекладачі користуються різними способами передачі окремих стилістичних та лексичних прийомів, використаних в оригіналі для того, щоб надати тексту більшу

яскравість і виразність. У перекладача завжди є вибір: або спробувати скопіювати прийом оригіналу, або, якщо це неможливо, створити в перекладі власний стилістичний або ж лексичний засіб, що має аналогічний емоційний ефект. У перекладознавстві такий принцип називають принципом компенсації, тобто потрібно передати усмішку – усмішкою, сльозу – сльозою і так далі. Для перекладача важлива не стільки форма, скільки функція конкретного прийому в тексті. Це означає певну свободу дій: граматичні засоби виразності можна передавати лексичними й навпаки; опустивши непередаване українською мовою стилістичне явище, перекладач створить там, де це найзручніше, інший образ, але схожої стилістичної спрямованості [3, с. 196].

Переклад стилістичних та лексичних прийомів, що несуть образний заряд твору, часто викликає утруднення в перекладачів через національні особливості систем різних мов. Усі лінгвісти наголошують на потребі збереження образу оригіналу в перекладі, справедливо вважаючи, що насамперед перекладач має прагнути відтворити функцію прийому, а не сам прийом [4, с. 38].

Отже, стилістичний та лексичний аспекти перекладу потрібні перекладачеві, без них не могло і не може бути вдалого перекладу. Саме вони відповідають не тільки за переклад з мови оригіналу мовою перекладу, але й за особливості і майстерність перекладача.

Стиль літературного твору характеризується певним набором експресивних засобів. На лексичному рівні виявляють наявність тропів, до яких належать такі зображальні засоби мови, як метафора, метонімія, гіпербола, літота, художнє порівняння, іронія, уособлення, алегорія, перифраз та інші.

На нашу думку, метафора – це таке мовне явище, яке передає закономірності людського мислення, особливості сприйняття людиною світу, а також фіксує низку культурно-історичних фактів із життя окремого суспільства чи народу.

Учені-літературознавці вважають, що метафора – це цілком закономірне явище в текстах, що належать до більшості функціональних стилів: метафора широко використовується в науковій, побутовій, політичній, публіцистичній мові, але найчастіше метафору вживають автори художніх текстів [5, с. 195].

Якщо йдеться про адекватність перекладу, то насамперед потрібно звернутися до визначення поняття адекватності. Адекватний переклад художнього тексту, а отже і його складників (зокрема стилістичних прийомів), передбачає правильну передачу засобами іншої мови не тільки інформативного змісту тексту, тобто сюжету, але і його комунікативної / функціональної спрямованості, тобто його впливу на читача [6, с. 35].

Під час здійснення перекладу, зокрема метафор, насамперед треба враховувати еквівалентність.

В. Комісаров виділяє п’ять видів еквівалентності:

– збереження тільки тієї частини змісту оригіналу, яка становить мету комунікації (*That's a pretty thing to say! Посоромився б!*). Переклад на цьому рівні еквівалентності виконується, коли неможлива більш детальна передача інформації або більш детальний переклад призведе до неправильного розуміння;

– збереження мети комунікації, але значна структурно-семантична розбіжність (*He answered the phone. Він зняв трубку*). Цей рівень еквівалентності є поширеним, тому що в кожній мові існують кращі способи опису визначених ситуацій;

– зберігається мета комунікації, опис ситуації і спосіб її опису (*London saw a cold winter last year. Торік зима в Лондоні була холодною*);

– зберігаються значення третього типу + значна частина синтаксичних структур (*For five years Sandino conducted a heroic struggle in the jungles against the very much better equipped United States marines. Finally, unconquered, he agreed to a peace conference. Протягом п'яти років Сандіно вів в лісових заростях героїчну боротьбу проти значно краще озброєної морської піхоти США і не був переможений. Нарешті, він погодився на мирні переговори*);

– досягається максимальна близькість оригіналу й перекладу (*I saw him at the theatre. Я бачив його в театрі*) [4, с. 98].

Виокремивши в тексті метафору, перекладач повинен вирішити, чи треба її передати в перекладі і як саме це зробити. Утрата метафори може призвести до того, що сенс буде відтворений не повною мірою, а тому збереження метафоричного образу дуже важливе. Переклад метафори пов'язаний із розв'язанням низки лінгвістичних, літературознавчих, культурологічних, філософських та інших проблем. Важливість правильного підходу до вивчення способів перекладу метафори зумовлена потребою адекватної передачі образної інформації та відтворення стилістичного ефекту оригіналу в перекладі. Фахівці наголошують на потребі збереження образу в перекладі, однак це можливо не завжди.

Для теорії і практики перекладу важливим є традиційне розмежування конвенціональних (стертих, мовних) метафор і метафор авторських (креативних, мовних, індивідуальних).

Залежно від того, до якого типу відносимо метафору, перекладознавці розрізняють і способи її перекладу. Під час перекладу конвенціональних метафор варто намагатися знайти загальновживаний аналог у мові перекладу, тоді як авторські метафори радять відтворювати максимально близько до оригіналу.

А. Річардс запропонував таку класифікацію способів передачі метафор:

– підшукування образного аналога в мові перекладу;

– створення дослівного еквівалента;

– описовий переклад;

– заміна образу оригіналу на прийнятий у мові перекладу образ;

– метод компенсації;

– метод експресивно-прагматичної конкретизації;

– нейтралізація метафори [9, с. 78].

Для адекватного перекладу метафори Я. Кривонос пропонує такі способи:

1) збереження образу в мові перекладу;

2) заміну образу мови джерела стандартним образом мови перекладу, який не суперечить культурі мови перекладу;

3) відтворення метафори за допомогою образного порівняння зі збереженням образу (але з можливою зміною експресії);

4) переклад метафори (або образного порівняння) за допомого образного порівняння (або інколи метафори) із тлумаченням значення (це сприяє розумінню, але може призвести до втрати експресивності висловлювання);

5) відтворення семантики метафори описово (може застосовуватися, якщо метафора нечітка і її збереження є недоречним, хоча певні аспекти настанови висловлювання можуть утратитися);

6) пропущення метафори, якщо вона є надлишковою (необов'язковою);

7) збереження метафори з конкретизацією значення з метою підсилити образ [5, с. 194–197].

О. Калустова, на підставі власних спостережень, рекомендує такі способи перекладу метафори: 1) повний переклад (збігаються як правила сполучуваності, так і традиції вираження емоційно-оцінної інформації, ужиті в певній метафорі); 2) додавання / опущення; 3) заміна; 4) структурне перетворення; 5) традиційний відповідник; 6) паралельне іменування метафоричної основи (структура може видозмінюватися, але зберігається запропонований образ) [2, с. 31–33].

Важливою умовою ефективного перекладу метафори є розуміння перекладачем її лексико-семантичного й експресивно-оцінного навантаження. Якщо переклад є вдалим, то метафора може закріпитися в мові оригіналу й адаптуватися в мові перекладу.

Метонімія – (грецьк. metonimia – перейменувати) – точний переказ тропа, близького до метафори, у якому переноситься значення слів із певних явищ та предметів на інші за суміжністю [7].

Існує три найпоширеніші способи перекладу метонімії. Повний переклад метонімічної вихідної одиниці застосовується в разі повного збігу мовних і культурних традицій вираження індивідуальних властивостей в англійській та українській мовах. Якщо повний переклад не можливий, то добирається аналог або конструюється нова одиниця, характерна для мови перекладу. Повне перетворення вихідної метонімії, тобто відновлення прямого іменування, застосовується в умовах значної розбіжності культурних традицій, коли вихідне метонімічне слово не існує в мові перекладу [10, с. 168].

Гіпербола – (грецьк. hyperbole – перебільшення) – різновид тропа, що полягає в надмірному перебільшенні характерних властивостей чи ознак певного предмета, явища або дії задля особливого увиразнення художнього зображення чи виявлення емоційно-естетичного ставлення до нього [7].

Існують такі способи перекладу гіперболи:

– повний переклад гіперболи та гіперболічного порівняння,

– повний переклад гіперболічного порівняння з лексичною заміною,

– повний переклад гіперболи та гіперболічного порівняння з додаванням [11, с. 88].

Літота – (грец. Λιτότης простота) – словесний зворот, у якому ознаки описуваного предмета подаються з надмірним їхнім применшуванням [7].

Порівняння – (лат. comparatio) – словесний вираз, у якому уявлення про зображуваний предмет конкретизується шляхом зіставлення його з іншим предметом, таким, що містить у собі потрібні для конкретизації уявлення ознаки в більш концентрованому вияві [7].

Порівняння перекладається такими способами:

1) дослівний переклад;
2) заміна засобу іншим;
3) збереження засобу з додатковим поясненням;
4) тлумачення порівняння;
5) упущення [10, с. 63].

На думку А. Бена, порівняння ґрунтується на психологічному відчутті подібності, що є основою творчої сили розуму, оскільки людський розум постійно прагне віднайти подібність між предметами. Важливим є висновок А. Бена про призначення порівняння. Він зазначає, що в усіх формах мовлення, мета яких уплинути на свідомість (опис, розповідь, судження), порівняння використовують для того, щоб зробити предмет зрозумілішим. В ораторському мовленні і в художніх творах, що впливають на почуття, завдання інше: «Мета порівняння – дати враження більшої сили» [1, с. 56]. Отже, А. Бен наголошує, що існують

порівняння, які впливають на розум (у науковому стилі мовлення), на почуття (в ораторському, художньому), і вказує на функції, що їх розрізняють. Він установлює такі правила: обраний для порівняння образ повинен бути виразнішим, ніж предмет порівняння, ступінь посилення не повинен переходити межі природності, порівняння не повинне бути надто поширеним; не варто використовувати порівняння, які впливають тільки на розум, а не на серце.

Епітет (від грец. ἐπίθετον – додаток) – це слово, що вказує на одну з ознак того предмета, який називається, і має на меті конкретизувати уявлення про нього [7]. У популярній праці «Теорія словесності» О. Шалигіна цей термін окреслюється так: «Одним з найдієвіших засобів посилення картинності й емоційності мовлення є епітет. Так називається слово або декілька слів, які додаються до звичайної назви предмета, щоб посилити її виразність, підкреслити в предметі одну з його ознак – саме ту, яку в даному випадку важливо висунути на передній план, свого роду привернути до неї особливу увагу читача» [12, с. 118].

Аналіз змістового наповнення неасоційованих епітетів дає змогу умовно поділити їх на дві великі групи: *образні*, тобто такі, в основі яких лежить певний зоровий, звуковий, тактильний чи інший образ, та необразні [8, с. 18].

Образні епітети, зі свого боку, можна поділити на декілька груп залежно від того, який семантичний процес лежить у їхній основі. Ми виділяємо чотири групи образних епітетів: метафоричні епітети, епітети, що базуються на порівняння, оксюморони й епітети, множинні епітети.

Найчисленнішою та найбагатшою за змістом є група метафоричних епітетів. Метафоричний епітет ґрунтується на взаємодії наочно-логічного та контекстуального значень слова. Залежно від свіжості або стертості епітета та частоти його вживання в ньому може переважати або контекстуальне, або наочно-логічне значення [9, с. 20].

Семантичні процеси, що відбуваються в метафоричних епітетах, найнаочніше можна продемонструвати в термінах компонентного аналізу. Під структурою значення розумітимемо сукупність ознак предмета або явища, що фіксуються у відповідному значенні, кожна ознака, будучи компонентом значення, виражається певною лексемою [9, с. 19].

Різновидом метафоричного епітета є епітет, що ґрунтується на наданні неживим предметам властивостей і ознак живих істот. Ці епітети за своєю функцією втілюють або персоніфікують. Прикметник, який за своєю семантикою має характеризувати живу істоту, поєднується з іменником, що позначає неживий предмет. Наприклад: *The driver put the taxi in gear and joined the maniacal traffic heading toward the center of town. – Таксист завів мотор, і, вливши в божевільний потік вуличного руху, машина попрямувала до центру міста* [9, с. 22].

Друга група образних епітетів – епітети, що базуються на порівнянні. За морфологічним вираженням порівняльні епітети є зазвичай складними прикметниками з елементом as…as [8, с. 20].

Порівняльні епітети створюють зорові, слухові, тактильні чи інші образи і виражають суб'єктивне авторське сприйняття того чи того предмета або явища та ставлення автора до нього. Наприклад: *Mind is as frigid as ice – думки були холодні як лід* [9, с. 23].

Оксюморонний епітет (oxymoronic epithet) становить єдність протилежностей – своєрідну епітетну конфігурацію, що містить слова, які взаємовиключають одне одного.

В особливу групу об'єднуються епітети, значення яких прямо протилежне до значень означуваних ними слів. Явище це розглядалося в стилістиці ще із часів античності й відоме під назвою оксюморона. Стилістичний ефект оксюморонного епітета визначається порушенням типової сполучуваності: в атрибутивну групу об'єднуються слова, не здатні в нормі сполучатися один з одним завдяки наявності в їхній смисловій структурі лексем протилежного значення. Такими словами можуть бути прямі антоніми [8, с. 35]. Наприклад: *his books were like mirror image of the bittersweet nostalgia that filled her. – В його книгах, як у дзеркалі, відбивалася та хвороблива, але солодка туга, яка охоплювала її.*

Учені виділяють кілька способів перекладу епітета залежно від його структури.

Коли ж епітет є реченням (питальним чи розповідним) і є конотація порівняння або ж це цитата прямої мови чи можливої думки когось, епітет можна передати такою ж структурною схемою, як і в мові оригіналу, наприклад: *He mumbled his usual "Better-than-I-deserve" reply to my how-do-you-do greeting. – Він пробурмотів своє звичне "Краще, ніж я заслуговую" у відповідь на моє запитання про те, як у нього справи* [9, с. 13].

She gave Mrs. Silsburn a you-know-how-men-are look… – Вона глянула на місіс Сілзберн, наче кажучи: "Ви ж знаєте, які чоловіки…".

2. У деяких випадках епітет перекладається лише одним словом – простим епітетом або прикметниковим зворотом, наприклад: *take-it-or-leave-it statement – ультимативна заява; He had dark spectacles, puffy cheeks and a tell-me-my-good-man way talking – Він був у темних окулярах, з одутлими щоками і з довірливою манерою говорити*. Це можна перекласти способом звуження еквіваленту під час перекладу [9, с. 14].

Множинні епітети, особливо ті, що не мають конотації, зазвичай перекладаються на українську як частини підрядного речення, що призводить до певної втрати образності, наприклад: *the gosh-what-I'll-give-them people – люди, для яких важко обрати подарунок* [9, с. 25].

Варто зазначити, що неможливо запропонувати єдину техніку, яка б ідеально підходила щоразу для відтворення епітетів, які широко використовуються. Багатство української мови, його специфічні засоби для передачі різних відтінків сенсу, настільки різноманітні, що їхній вибір буде залежати від контексту та стилістичної цінності фразового епітета в тексті оригіналу.

Висновки. Художні тексти вирізняються особливо широким підбором і характером використання мовних засобів, які підпорядковані основним естетичним, комунікативним, впливовим завданням цих текстів – образно, емоційно-оцінно відтворювати об'єктивну дійсність через художні образи за допомогою мови. Їхня функція в мові художніх творів зумовлена двома основними чинниками: лінгвістичними властивостями самої одиниці й запрограмованою письменником ситуацією. Це створює значні труднощі під час перекладу, оскільки збагнути та передати глибокий підтекст автора, виражений численними тропами, є непростим завданням для перекладача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вихованець І. Р. Морфологічні категорії? Словотвірні? Чи граматичні міжрівневі? *Актуальні проблеми українського словотвору* / за ред. В. В. Ґрещука. Івано-Франківськ: Плай, 2002. С. 13–18.

2. Калустова О. Художній образ: перекладознавча специфіка поняття. *Вісн. Київ. ун-ту. Сер. : Іноземна філологія*. 2007. Вип. 41. С. 31–33.

3. Кліменко Д. О. Переклад реалій англомовних країн у художній літературі на українську мову / Д. О. Кліменко, А. А. Бадан. *In statu nascendi: Теорем. та прагмат. проблеми перекладознавства:* зб. студ. ст. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, ф-т іноземн. мов. Харків, 2008. Вип. 9. С. 41–45.

4. Комісаров В. К. Теорія перекладу. Москва: Вища школа, 1990. 253 с.

5. Кривонос Я. В. Відтворення метафоричної образності оригіналу у перекладах художніх творів. *Вісн. Харк. нац. ун-ту*. 2006. № 741. Романо-германська філологія. С. 194–197.

6. Матвеева Т. П. Семантичні і функціональні особливості різноструктурної метафори М. Коцюбинського. *Вопросы филологии*: сб. науч. тр. / Измаилский пед. ин-т. филол. фак. Измаил: Изд-во Измаил. пед. ин-та, 1993. Вып. 3. С. 32–37.

7. Словник літературознавчих термінів URL : http://shron.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznavchyi_slovnyk-dovidnyk.pdf. (дата звернення: 01.09.2018).

8. Buchowski M. Metaphor, metonymy, and cross-cultural translation [Електронний ресурс] / M. Buchowski. URL : http://www.academia.edu/30812871/Metaphor_metonymy_and_cross-cultural_translation (дата звернення: 03.09.2018).

9. Dagut M. Can metaphor be translated? *Babel: International Journal of Translation*. XXII (1). 1976. P. 21–33.

10. Emanatian M. Metaphor and the Expression of Emotion: The Value of Cross- Cultural Perspectives. Metaphor and Symbolic Activity [Електронний ресурс] / M. Emanatian. URL : http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1207/s15327868ms1003_2 (дата звернення: 15.10.2018).

11. Gudmanyan A. G. Basics of Translation Theory / A. G. Gudmanyan, G. Sydoruk. Kyiv: NAU, 2005. Part I. 96 p.

12. Jarniewicz J. Gościnność słowa. Szkice o przekładzie literackim. Kraków: Wydawnictwo Znak, 2012. 284 s.

REFERENCES

1. Vykhovanets I. R. Morfolohichni katehorii? Slovotvirni? Chy hramatychni mizhrivnevi? Aktualni problemy ukrainskoho slovotvoru / za red. V. V. Greshchuka. Ivano-Frankivsk: Plai, 2002. S.13-18.

2. Kalustova O. Khudozhnii obraz: perekladoznavcha spetsyfika poniattia. Visn. Kyiv. un-tu. Ser. : Inozemna filolohiia. 2007. Vyp. 41. S. 31–33.

3. Klimenko D. O., Badan A. A.. Pereklad realii anhlomovnykh krain u khudozhnii literaturi na ukrainsku movu . In statu nascendi : Teorem. ta prahmat. problemy perekladoznavstva : zb. stud. st. / Khark. nats. un-t im. V. N. Karazina, F-t inozem. mov. Kharkiv, 2008. Vyp. 9. S. 41–45.

4. Komisarov V. K. Teoriia perekladu. Moskva: Vyshcha shkola, 1990. 253 s.

5. Kryvonos Ya. V. Vidtvorennia metaforychnoi obraznosti oryhinalu u perekladakh khudozhnikh tvoriv. Visn. Khark. nats. un-tu. 2006. № 741 : Romano- hermanska filolohiia. S. 194–197.

6. Matveeva T. P. Semantychni i funktsionalni osoblyvosti riznostrukturnoi metafory M. Kotsiubynskoho. Voprosy fylolohyy: Sb. nauch. tr. / Yzmaylskyi ped. yn-t. Fylol. fak. – Yzmayl: Yzd-vo Yzmayl. ped. yn-ta, 1993. Vyp. 3. S. 32–37.

7. Slovnyk literaturoznavchykh terminiv. URL : http://shron.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznavchyi_slovnyk-dovidnyk.pdf.

8. Buchowski M. Metaphor, metonymy, and cross-cultural translation URL : http://www.academia.edu/30812871/Metaphor_metonymy_and_cross-cultural_translation

9. Dagut M. Can metaphor be translated? Babel: International Journal of Translation. XXII (1). 1976. P. 21-33.

10. Emanatian M. Metaphor and the Expression of Emotion: The Value of Cross- Cultural Perspectives. Metaphor and Symbolic Activity URL : http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1207/s15327868ms1003_2

11. Gudmanyan A. G., G. Sydoruk Basics of Translation Theory. URL : NAU, 2005. Part I. 96 p.

12. Jarniewicz J. Gościnność słowa. Szkice o przekładzie literackim. Kraków: Wydawnictwo Znak, 2012. 284 s.

Головацька Юлія Богданівна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри теорії і практики перекладу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Україна).

Головацкая Юлия Богдановна, кандидат педагогических наук, преподаватель кафедры теории и практики перевода Тернопольского национального педагогического университета имени Владимира Гнатюка (Украина).

Holovatska Yuliia, Candidate of Pedagogical Science, Lecturer of the Department of Theory and Practice of Translation, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University (Ukraine).

Цепенюк Тетяна Олегівна, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри теорії і практики перекладу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Україна).

Цепенюк Татьяна Олеговна, кандидат филологических наук, заведующий кафедрой теории и практики перевода Тернопольского национального педагогического университета имени Владимира Гнатюка (Украина).

Tsepeniuk Tetiana, Candidate of Philology, Head of the Department of Theory and Practice of Translation, Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University (Ukraine).

Стаття надійшла: 12.10.2018
Статтю прийнято до друку: 19.10.2018

УДК 378. 147

ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПІВ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ФАКУЛЬТЕТІ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

С. Заскалєта
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського
Україна, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 24
e-mail: zaskaletas1@gmail.com

У статті проаналізовано специфіку застосування міждисциплінарного підходу в процесі вивчення гуманітарних дисциплін. Конкретизовано поняття «інтеграція», окреслено значення поняття «міждисциплінарні зв'язки». Визначено стратегічні напрями оновлення процесу навчання на основі застосування принципів міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення іноземної мови. Педагогічними умовами ефективності застосування міждисциплінарних зв'язків є застосування навчально-методичного комплексу з урахуванням специфіки вивчення іноземної мови та гуманітарних дисциплін на факультеті іноземної філології; проведення різноманітних видів контролю результатів самостійної пізнавальної діяльності студентів.

Ключові слова: *міждисциплінарні зв'язки, інтеграційні заняття, пізнавальна діяльність студентів, міждисциплінарна інтеграція.*